

مفهوم توقف در ورشکستگی در حقوق ایران با مطالعه تطبیقی

در

حقوق فرانسه و انگلیس

www.ketab.ir

مؤلف :

دکتر سمیرا هراتی قوی

سرشناسه	:	هراتی قوی، سمیرا، ۱۳۶۸ -
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	مفهوم توقف در ورشکستگی در حقوق ایران با مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه و انگلیس / مولف سمیرا هراتی قوی؛ ویراستار صبورا نوری کبیر.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۲. - مشخصات ظاهری: ۲۰۴ ص. - شابک: 978-622-02-3121-9
موضوع	:	ورشکستگی -- ایران Bankruptcy -- Iran ورشکستگی -- فرانسه Bankruptcy -- France ورشکستگی -- انگلستان Bankruptcy -- England ورشکستگی -- مقررات کیفری -- ایران Bankruptcy -- Iran-- Criminal provisions حقوق تطبیقی Comparative law حقوق تطبیقی Comparative law
رده بندی کنگره	:	KMH۱۹۲۲
رده بندی دیویی	:	۳۴۶/۵۵۰۷۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۵۱۹۶۵۰

مفهوم توقف در ورشکستگی در حقوق ایران با مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه

و انگلیس

مؤلف : سمیرا هراتی قوی

صفحه آرا: صبورا نوری کبیر

طراح جلد : شکبیا حاجی عسکرلی

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۲۰۴ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۳۰۰

شماره شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۳۱۲۱-۹

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ تومان

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

Instagram: entesharatnoruzi

Phone: ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۱۵

Website: www.entesharate-noruzi.com

Email: entesharate.noruzi@Gmail.com

فهرست

۱۳.....	مقدمه.....
۱۵.....	فصل اول.....
۱۵.....	بیان موضوع توقف در ورشکستگی در حقوق ایران.....
۱۷.....	اهمیت توقف در ورشکستگی در حقوق ایران.....
۲۱.....	کتاب.....
۲۳.....	فصل دوم.....
۲۳.....	مبانی نظری ورشکستگی و توقف.....
۲۴.....	مبحث اول: مفهوم شناسی؛ مضامین مختلف عجز از پرداخت دین.....
۲۴.....	گفتار اول: عجز از پرداخت دین در فقه و حقوق مدنی.....
۲۶.....	گفتار دوم: تعریف افلاس.....
۲۶.....	الف- تعریف لغوی.....
۲۷.....	ب- تعریف حقوقی.....
۲۷.....	گفتار سوم: مفلس.....
۲۷.....	الف- تعریف لغوی.....
۲۸.....	ب- تعریف حقوقی.....
۲۸.....	گفتار چهارم: مفلس.....
۲۹.....	گفتار پنجم: اعسار.....
۲۹.....	الف- تعریف لغوی.....
۲۹.....	ب- تعریف حقوقی.....
۳۰.....	ج- تعریف فقهی.....
۳۱.....	مبحث چهارم: عجز از پرداخت دین در حقوق تجارت.....

۳۱.....	گفتار اول: توقف و ورشکستگی
۳۵.....	گفتار دوم: اصطلاح شناسی ورشکستگی
۳۵.....	الف. تعریف لغوی و حقوقی
۳۸.....	ب. تعریف حقوقی تاجر
۴۴.....	مبحث سوم: مفهوم ورشکستگی
۴۴.....	گفتار اول: تاریخچه ورشکستگی
۴۷.....	گفتار دوم: نظریات ورشکستگی
۴۷.....	بند اول: نظریه عمومیت - وحدت
۵۰.....	بند دوم: تئوری قلمرو ملی و چندگانگی ورشکستگی
۵۳.....	بند سوم: نظریه سرزمینی مبتنی بر همکاری
۵۵.....	گفتار سوم: انواع ورشکستگی
۵۵.....	بند اول: ورشکستگی داخلی
۵۶.....	بند دوم: ورشکستگی بین المللی
۵۸.....	بند سوم: ورشکستگی شرکت های گروهی
۶۰.....	بند چهارم: ورشکستگی عادی
۶۰.....	بند پنجم: ورشکستگی به تقصیر
۶۲.....	بند ششم: ورشکستگی به تقلب
۶۴.....	گفتار چهارم: اهداف حقوق ورشکستگی
۶۵.....	بند اول: حمایت از طلبکاران
۶۵.....	بند دوم: حمایت از مدیون، شخص ورشکسته
۶۷.....	بند سوم: حفظ مصالح عمومی جامعه
۶۹.....	گفتار پنجم: آیین دادرسی احراز توقف و ورشکستگی
۶۹.....	بند اول: دادگاه صالح
۷۰.....	بند دوم: اشخاص مرتبط
۷۲.....	بند سوم: صدور حکم ورشکستگی
۷۴.....	گفتار ششم: آثار ورشکستگی بر معاملات تاجر در دوران توقف

۷۶.....	گفتار هفتم : معاملات پس از صدور حکم ورشکستگی
۷۸.....	بند اول : حال شدن دیون
۷۹.....	بند دوم : عدم پرداخت خسارت تاخیر تادیه
.....	بند سوم : صدور حکم ورشکستگی با احتساب عدم احراز کفایت دارایی بازرگان و عدم قرارداد
۸۱.....	ارفاقی
۸۲.....	گفتار هفتم : توقف اعمال تاجر قبل از توقف
۸۲.....	بند اول : معاملات به قصد فرار از دین و اضرار طلبکاران
۸۸.....	بند دوم : معاملات صوری یا مسبوق به تبانی
۹۰.....	گفتار هشتم : اعمال تاجر ورشکسته در دوره توقف
۹۱.....	بند اول : معاملات باطل
۹۴.....	بند دوم : معاملات قابل فسخ
۹۶.....	مبحث چهارم : نظام حقوقی توقف
۹۶.....	گفتار اول : مفهوم توقف
۹۷.....	بند اول : تاریخچه توقف
۹۸.....	بند دوم : تئوری‌های توقف
۹۸.....	الف. توقف از منظر فقه اسلامی
۹۹.....	ب. نظریات حقوقدانان در مورد توقف
۱۰۲.....	گفتار سوم : رویه‌های قضایی توقف
۱۰۵.....	بند اول : حقوق تطبیقی رویه‌های قضایی توقف در حقوق ایران
۱۰۶.....	بند دوم : حقوق تطبیقی رویه‌های قضایی توقف در حقوق فرانسه
۱۰۹.....	بند سوم : حقوق تطبیقی رویه‌های قضایی توقف در حقوق انگلیس
۱۱۳.....	گفتار چهارم : توقف در قانون تجارت و لایحه جدید
۱۱۷.....	بند اول : توقف از پرداخت دیون
۱۱۹.....	بند دوم : توقف ظاهری
۱۲۴.....	بند سوم : توقف واقعی
۱۲۷.....	بند چهارم : پیشگیری از توقف

فصل سوم	۱۳۹
آثار توقف در ورشکستگی در حقوق ایران، فرانسه و انگلیس	۱۳۹
مبحث اول : توقف در ورشکستگی در حقوق ایران	۱۴۰
گفتار اول : توقف در حقوق ایران و اعمال تاجر قبل از توقف	۱۴۰
بند اول: معاملات به قصد فرار از دین و اضرار طلبکاران	۱۴۰
بند دوم، شرایط تحقق معامله به قصد فرار از دین:	۱۴۱
بند سوم، نمونه نظریه مشورتی و آراء	۱۴۵
بند دوم : معاملات صوری یا مسبوق به تبانی	۱۴۶
گفتار دوم : اعمال تاجر ورشکسته در دوره توقف	۱۴۸
ب. رویه قضایی	۱۶۳
ب. اعمال تاجر ورشکسته در دوره توقف	۱۶۵
مبحث دوم : توقف در ورشکستگی در حقوق فرانسه	۱۷۲
گفتار اول : کلیاتی از ورشکستگی	۱۷۲
بند اول : نهاد ها و اشخاص مرتبط با ورشکستگی	۱۷۳
بند دوم : پروسه ورشکستگی	۱۷۴
گفتار دوم : توقف به معنای ناتوانی در پرداخت دیون	۱۷۷
بند اول : دکترین	۱۷۸
بند دوم : رویه قضایی	۱۷۸
گفتار سوم : عدم کفایت دارایی	۱۸۰
بند دوم : رویه قضایی	۱۸۲
گفتار چهارم : اثر حکم ورشکستگی بر امورات ورشکسته	۱۸۳
گفتار پنجم : دلایل قاعده توقف در ورشکستگی	۱۸۳
گفتار ششم : ضمانت اجرای قاعده توقف	۱۸۴
بند اول : تا قبل از تصویب قانون ۳۱ ژوئیه ۱۹۶۷	۱۸۵
بند دوم : از ۱۹۶۷ به بعد	۱۸۵
مبحث سوم : توقف در ورشکستگی در حقوق انگلیس	۱۸۵

گفتار اول : توقف به معنای ناتوانی در پرداخت دیون.....	۱۸۷
گفتار دوم : عدم کفایت دارایی.....	۱۸۹
گفتار سوم : دلایل قاعده توقف در ورشکستگی.....	۱۹۰
گفتار چهارم : ضمانت اجرای قاعده توقف.....	۱۹۲
گفتار پنجم : عوامل کارآمدی و ناکارآمدی توقف.....	۱۹۳
نتیجه گیری.....	۱۹۵
منابع و مآخذ.....	۱۹۷

مقدمه

یکی از مهم‌ترین نکاتی که در فضای کسب و کار نیازمند توجه و حتی بازشناسی است مفهوم «ورشکستگی» و «توقف» است؛ آشنایی تجار و بازرگانان با این مفهوم می‌تواند کمک زیادی هم از بعد پیشگیری و هم امنیت نظام معاملاتی کند. در نظام حقوقی کشورهای لاتین که نظام حقوقی ایران هم در زمره آن‌ها قرار دارد، جهت حدوث ورشکستگی دو شرط اشتغال به تجارت و توقف از پرداخت دیون مطرح شده است.

از نگاه تاریخی سبقه پروسه ورشکستگی و تصفیه به قرون وسطی و به طور خاص به شهرهای شمال ایتالیا بر می‌گردد در آن زمان به موازات اینکه تاجر ورشکسته می‌گشت نگاه کیفری غلبه داشت بدین معنا که اقدامات تعیینی بیشتر جنبه جزایی داشتند از جمله آنکه تاجر ورشکسته از شرکت جذب می‌گشت و بطور نمادین صندلی که بر روی آن می‌نشست را می‌شگستند.

ورشکستگی از جمله موضوعاتی است که با عنایت به وسعت عملیات اقتصادی و تغییرات نوین در امور مربوط به تولید، تجارت، فناوری و... امروزه جای اهمیت گسترده‌ای است. با ملاحظه‌ی فضای رقابتی به وجود آمده در بعد ملی و بین‌المللی دسترسی آسان فعالیت‌های مربوط به ورشکستگی این توانایی را در مطلوبیت فضای کسب و کار و توسعه‌ی فعالیت‌های اقتصادی و همین‌طور فزونی تمایل سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری، نقش مؤثر و مهمی را در پی داشته باشد. روند رو به افزایش بهبود عملکرد بازار، فشار بر شرکت‌ها با هدف بهبود مدیریت، ضرورت رعایت فرایند مبادله و حمایت از حقوق بدهکاران و طلبکاران از جمله ویژگی‌های اصلی یک قانون ورشکستگی مقبول است.

ورشکستگی شخص تاجر یا شرکتهای تجاری ممکن است به دلیل ایجاد رکود در مشکلات اقتصادی - تجاری روی دهد، که با این وضعیت عدل و انصاف حکم می‌دهد که از این گونه اشخاص چه حقیقی و چه حقوقی حمایت صورت گیرد. علت این امر هم بی‌تقصیری و نداشتن سوء نیت در توقف از ادای دیون گفته شده است. ماده ۴۱۲ قانون تجارت مقرر می‌دارد: ورشکستگی تاجر با شرکت تجاری در نتیجه توقف از تادیه وجوهی که بر عهده او

است حاصل می شود. اگر قانون تجارت از شرکت های تجاری یاد نمی کرد، به دلیل آن که شرکت های تجارتی تاجر محسوب می شوند در صورتی که تأدیه بدهی آن ها توقف به وقوع بپیوندد، شامل مقررات ورشکستگی قرار می گرفتند ولی تصریح قانون هر ابهامی را در مورد ورشکستگی شرکت های تجاری ناپدید می کرد. بنابراین تصفیه امور تجاری که از عهده ی پرداخت دیون خود بر نمی آید مطابق مقررات ورشکستگی به عمل می آید و طبق ماده ۳۳ قانون اعسار جز در مورد کسبه جز تجار نمی توانند تقاضای اعسار بدهند پس طبق قانون تجارت ایران ورشکستگی وضعیتی است برای تجار حقیقی و حقوقی و غیر تاجر مشمول آن نمی شود.

البته این رویه در کشورهایی مثل انگلستان، فرانسه، آمریکا این گونه نیست و فرقی بین تاجر و غیر تاجر برای ورشکسته اعلام کردن شخص وجود ندارد. البته در حقوق ایران نیز تا حدودی تغییراتی در این رویه به وجود آمده است؛ توقف در تأدیه بدهی متغیری می باشد که در حقوق تجارت کاربرد دارد و با افلاس و اعسار فرقی دارد. در مورد افلاس و اعسار شخص مفلس یا معسر به دلیل اینکه توانایی مالی ندارد، بدهی خود را پرداخت نمی کند، (سکوتی، ۱۳۸۹: ۶۰)، درحالی که توقف از تأدیه بدهی در حقوق تجارت مشخصاً و حتماً مالی نیست هر چند دارایی او برای پرداخت دیونش کفایت داشته باشد، اما باز هم مشمول قاعده ی ورشکستگی می گردد.